

Europski centar za praćenje restrukturiranja – jedinствен извор података за подручје Европе

informativni letak

„Restrukturiranje može poduprijeti gospodarski i društveni napredak — ali samo ako se pravilno predvide strukturalne promjene, ako pogođena poduzeća mogu poduzeti korektivne mjere i brzo i učinkovito provesti potrebne promjene, te ako vlasti pomognu stvoriti odgovarajuće uvjete.“

Socijalna Agenda 27 – Prilagođavanje promjeni – Pristup Europske unije restrukturiranju, Europska komisija, 20.6.2011.

KOJI je kontekst?

Restrukturiranje nije nova pojava. Oduvijek je bilo dijelom uobičajenog poslovnog ciklusa jer se poduzeća moraju prilagoditi kako bi bila što konkurentnija. Na restrukturiranje se vrlo često gleda negativno, kao na pojavu s pogubnim posljedicama na zaposlenost ili radne uvjete, kao i na lokalno te regionalno gospodarstvo. Međutim, provede li se restrukturiranje uspješno i učinkovito, ono može sačuvati mogućnost zaposlenja radnika te, u slučaju da oni ne mogu zadržati svoje prvotno radno mjesto, pomoći im prijeći na drugi posao iste kvalitete.

U vodećoj inicijativi „Industrijska politika za doba globalizacije“, dijelu strategije Europa 2020., stoji da će Europska komisija „djelovati na promidžbi restrukturiranja sektora koji su zapali u poteškoće prema djelatnostima orijentiranim na budućnost, između ostalog, i brзом primjenom vještina u sektorima i tržištima visokog rasta u nastanku“, a da će države članice morati „usko surađivati sa zainteresiranim stranama u različitim sektorima [...] kako bi identificirale uska grla i razvile zajedničku analizu o načinu očuvanja snažne industrijske baze i baze znanja“.

Oba ta cilja mogao bi poduprijeti Europski centar za praćenje restrukturiranja (ERM) koji je, do današnjeg dana, jedini извор informacija za područje Europske unije o restrukturiranju poduzeća te pruža preglede podataka, kao i informacije o potpori nacionalnih vlasti restrukturiranju.

ČEMU ovaj instrument?

Unatoč velikim implikacijama restrukturiranja na zapošljavanje, prije pokretanja ERM-a bilo je malo sustavnih pokušaja procjene prirode i opsega restrukturiranja i njegovih posljedica diljem Europske unije. U kontekstu nedostatka sveobuhvatnih istraživanja o restrukturiranju poduzeća za područje Europe, ERM se smatra valjanom alternativom i zasad je najbolje i jedino rješenje koje popunjava trenutačnu prazninu. Dok je ERM više indikativan nego reprezentativan kod opsega restrukturiranja i kod njegovih učinaka na zapošljavanje, on utvrđuje opće trendove pružajući mnoštvo podataka za naknadne kvalitativne analize.

Na sličan način kompiliraju se i ilustracijski primjeri instrumenata nacionalne potpore poduzećima i radnicima u restrukturiranju kako bi se dobio pregled raznih mogućnosti i razmjene ideja. Iako njegovo djelovanje ima svoja jasna ograničenja, a odnosi između restrukturiranja i zapošljavanja nisu ni jednostavni ni neposredni, posebice u uvjetima aktualne globalne gospodarske recesije, ERM je vrijedan извор podataka europskim tvorcima politika u njihovu pokušaju procjene razmjera restrukturiranja poduzeća diljem Europe.

ŠTO je ERM?

Cilj je ERM-a pratiti aktivnosti restrukturiranja u 27 država članica Europske unije i Norveškoj. Učinak aktivnosti restrukturiranja na zapošljavanje mjeri se na temelju objava u dnevnom i poslovnom tisku u svakoj od država članica od 2002. godine. ERM ne daje potpunu i sveobuhvatnu sliku nastajanja i nestajanja radnih mjesta u Europi, nego radije prati objavljene masovne procese restrukturiranja. Značajni protoci nastajanja i nestajanja radnih mjesta

POSITIONS AVAILABLE

u određenoj državi proizlaze iz nastajanja i nestajanja manjih razmjera. Međutim, procesi velikih razmjera vrlo su značajni jer mogu dovesti do važnih učinaka prelijevanja u određenom području, postaviti važne izazove socijalnoj koheziji te zahtijevati učinkovito zajedničko djelovanje. Osim toga, budući da podaci o restrukturiranju poduzeća u ERM stižu mnogo prije samog smanjenja broja zaposlenih, ERM svim sudionicima uključenima u proces predviđanja i upravljanja promjenom omogućuje prepoznavanje sektora i država u kojima je izgledno da će, u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju, doći do faze ozbiljnog restrukturiranja.

Osim što ERM prikuplja osnovne opisne i kvantitativne podatke o pojedinačnim slučajevima restrukturiranja, on od 2011. godine također predstavlja i ilustrativnu, nesveobuhvatnu zbirku instrumenata potpore nacionalnih vlasti, čiji je cilj pomoći poduzećima i pogođenim radnicima u izvlačenju koristi iz predviđanja i upravljanja restrukturiranjem. Cilj je obavještavati tvorce politika i druge zainteresirane o tome koje su vrste instrumenata dostupne i koje bi se potencijalno mogle integrirati ili iskoristiti za učenje o politikama.

Koji su REZULTATI?

ERM-ovi rezultati lako su dostupni i mogu se preuzeti s web stranice Eurofounda:

- Baza podataka slučajeva restrukturiranja predstavljenih u standardiziranom formatu koja se može pretraživati, tzv. podatkovni dokument, i koja se svakodnevno obnavlja. Svaki podatkovni dokument pruža podatke o poduzeću, njegovoj veličini, lokaciji i području djelovanja, vrsti restrukturiranja, broju objavljenih radnih mjesta, bilo nastalih ili nestalih, i njihov predviđeni vremenski slijed, kao i kratak sažetak razloga za restrukturiranje. Oni se temelje na objavama o restrukturiranju poduzeća u nacionalnim medijskim izvorima. Pojedinačni slučajevi mogu se pretraživati po čitavom nizu kriterija pretrage (npr. po državi, sektoru, vrsti restrukturiranja, datumu objave).
- Na temelju podataka koje prikupi iz podatkovnih dokumenata u protekla tri mjeseca, ERM izrađuje *kvartalno* izvješće o glavnim europskim trendovima restrukturiranja te utjecajima na zapošljavanje. *Kvartalno* izvješće pruža pregled značajnih pokazatelja, kao što su rast BDP-a te stopa nezaposlenosti, pored ERM-ovih podataka za prethodni kvartal. Pored toga, svako izdanje sadrži značajke pojedinačnih slučajeva restrukturiranja ili ozbiljno zahvaćenih sektora.

- ERM-ova baza podataka o instrumentima potpore restrukturiranju donosi informacije o svojstvima, uključenim akterima, izvorima financiranja, snagama i slabostima te rezultatima ilustrativnih mjera koje nude vlade, organizacije poslodavaca i sindikati diljem Europe kako bi pomogli u predviđanju i upravljanju restrukturiranjem. Pojedinačne mjere mogu se pretraživati po državi, fazi i vrsti instrumenta, izvoru financiranja te uključenim akterima.
- ERM-ova godišnja izvješća usredotočena su na određene teme koje odražavaju trenutačne političke prioritete. Pored toga, sadrže sažetak razvoja restrukturiranja za prethodnu godinu. Za svoje se analize, pored drugih izvora podataka (npr. Anketa o radnoj snazi Eurostata, LFS), uvelike oslanja na podatke ERM-a. Kratak sažetak godišnjeg izvješća dostupan je na svim službenim jezicima Europske unije.
- Komparativna analitička izvješća pružaju podatke o razvoju događaja na nacionalnoj i na razini Europske unije vezano za određene teme (kao što su premještanje tvrtki, stečaj itd.) uključujući primjere slučajeva poduzeća.

KAKO funkcionira?

ERM-ove podatkovne dokumente prikuplja mreža korespondenata koji prikupljaju podatke o restrukturiranju poduzeća dnevnim pregledom tiska specijaliziranog za gospodarstvo u svakoj državi članici i Norveškoj. Oni bilježe restrukturiranje poduzeća koje utječe barem na jednu državu, uzrokuje objavu nastajanja ili nestajanja barem 100 radnih mjesta ili uključuje barem 10% radne snage na lokacijama koje zapošljavaju više od 250 ljudi. ERM-ovi podatkovni dokumenti također obuhvaćaju i transnacionalne slučajeve.

KAMO dalje?

Daljnji razvoj ERM-a bit će usmjeren na istraživanje mogućnosti iskorištavanja šireg dometa digitalnih izvora. Pored toga, budući će se razvoj usredotočiti i na kvalitativno unaprjeđenje unosa u bazu podataka s ciljem veće pokrivenosti i točnosti ERM-ovih podataka, ali i analitičke dimenzije. Iz kvalitativne perspektive ERM ima mnogo za ponuditi; potencijalno je koristan izvor alata za analizu vrsta restrukturiranja, sektorsku analizu studija slučajeva o inovativnim praksama restrukturiranja poduzeća, dugoročno praćenje slučajeva restrukturiranja i mnogo više.

Dodatne informacije:

ERM-u se može pristupiti putem Eurofoundove web stranice (<http://www.eurofound.europa.eu/emcc/>) ili kontaktiranjem Sare Riso, službenice za istraživanje (sri@eurofound.europa.eu) za informacije o podatkovnim dokumentima ili Funde Celikel-Esser (fce@eurofound.europa.eu) za informacije o instrumentima potpore restrukturiranju.

Molimo obratite pozornost na uvjete korištenja podataka.